

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Toruń/Westpreußen/ Królestwo Prus

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Städtisches Museum (Muzeum Miejskie)

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum publiczne, zbiory towarzystwa naukowego

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum powstało z inicjatywy członków Copernicus Verein für Wissenschaft und Kunst zu Thorn (Kopernikowskiego Towarzystwa Nauki i Sztuki w Toruniu)

Daty działalności / zakres czasowy:

1861-1920

Dostępność

dostępne

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

--

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	kujawsko-pomorskie, Toruń, Rynek Staromiejski 1, 87-100	Ratusz Staromiejski (jedna z sal na drugim piętrze, od 1901 r, dwie sale)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW		
GODZINY OTWARCIA		1887- Muzeum było dostępne codziennie w godzinach od 12.00 do 15.00, po uprzednim zgłoszeniu się u dozorcy Ratusza. W niedzielę zbiory były dostępne bezpłatnie od godziny 11.00 do 13.00 1903 - Muzeum było czynne w niedziele od 11.00-13.00 (wstęp bezpłatny), a w dni powszednie, po zgłoszeniu się u dozorcy, kasztelana Ratusza, od 12.00-15.00 (koszt

		wstępu: 0,5 marki za osobę; 0,75 marki za dwie osoby, 1 marę za trzy osoby i po 10 fenigów za każdą dodatkową osobę). Grupy młodzieży po zgłoszeniu się do Rady Miejskiej miały wstęp bezpłatny)
DYREKTORZY		
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)		

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

1861-1920 Städtisches Museum
od 1920 Muzeum Miejskie

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Członkowie Copernicus Verein für
Wissenschaft und Kunst zu Thorn, za zgodą Rady Miasta i i nadprezydenta
prowincji pruskiej Augusta von Eichmanna

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Zarząd - kuratorium składające się z 9 członków (2 z Magistratu, 2 z Rady Miejskiej, i 5 z Towarzystwa)

Theodor Koerner - burmistrz i Joseph - syndyk miejski zinwentaryzowali zbiory numizmatyczne

Herrmann Adolph - od 1861 roku opieka nad zbiorami archeologicznymi
Fryderyk Prowe - opiekun zbiorów w 1880 r. (prezes Coppernicus Verein w latach 1870-1887)

Arthur Semrau - kustosz zbiorów w latach 1896-1921 15 kwietnia powołano komisję ds. reorganizacji muzeum. Władze miejskie utworzyły stanowisko kustosa, które objął Arthur Semrau/ Funkcje pełnił do 31.III.1921 roku, zwracał się do lokalnej społeczności z apelem o przekazywanie zabytków

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Szczegółowa historia instytucji

1853 - Towarzystwo Coppernicus Verein für Wissenschaft und Kunst zu Thorn zawiązuje działalność
W statucie jako jeden z punktów charakteryzujących działalność pojawia się paragraf dotyczący zbierania pamiątek z przeszłości Torunia i okolic
Zachowany opis z 1853 z czasopisma "Czas"
1855- remont pomieszczeń celem przygotowania do ekspozycji zbiorów
1856 - starania o uzyskanie miejsca na ekspozycję
1857 - przekazanie szaf do Gabinetu Numizmatycznego przez Władze Miejskie
1859 - do muzeum przekazano obiekty pozyskane w trakcie badań geologicznych na terenach nadwiślańskich
1861 - 22 lipca powołanie muzeum
1868 - inwentaryzacja zbiorów muzeum przez burmistrza Theodora Koenera i syndyka miejskiego Josepha
1870 - inwentarz muzealiów wymienia 251 pozycji
1877 - muzeum odwiedził Jan Matejko z rodziną
1878 - pierwsze zebranie uratorium po 7 latach przerwy
1880 - zabytki archeologiczne wzięty udział w wystawie Towarzystwa Antropologicznego w Berlinie, opieka nad zbiorami: Fryderyk Prowe prezes Coppernicus-Verein

1882 - w kwietniu w dużej sali Ratusza otwarta została wystawa toruńskiego Kunstverein (Towarzystwa Sztuki), katalog obejmował 251 pozycji

1884 - ks. Stanisław Kujot wyraża opinię na temat zbiorów Muzeum, podkreślając obecność portretów królów polskich oraz wartość przedmiotów starożytnych, wskazuje jednak na to, że zbiory nie są uporządkowane

1885 - Kuratorium zarządzające muzeum przekształcono w Deputację Muzealną w składzie: 1 członek magistratu i 2 członków Rady Miejskiej wybierających dalszych 2 członków

1887- Muzeum było dostępne codziennie w godzinach od 12.00 do 15.00, po uprzednim zgłoszeniu się u dozorczy Ratusza. W niedzielę zbiory były dostępne bezpłatnie od godziny 11.00 do 13.00

1890- Na funkcjonowanie Muzeum (wyposażenie i zakupy) przeznaczono 300 marek rocznie (wcześniej suma wynosiła 150), dzięki czemu możliwe stało się zakupienie eksponatów dotyczących przeszłości miasta

1894 - zbiory Coppernicus-Verein przekazano do Städtisches Museum

1895 - w sprawozdaniach Towarzystwa pojawiają się skargi na brak wsparcia ze strony władz miejskich, wskazuje się na potrzebę konserwacji zbiorów i właściwego ich eksponowania.

1896 - 15 kwietnia powołano komisję ds. reorganizacji muzeum. Władze miejskie utworzyły stanowisko kustosa, które objął Arthur Semrau/ Funkcje pełnił do 31.III.1921 roku

1899 - zakupiono od Augusta Goepfingera zbiór monet, liczący 4 tys. sztuk

1901 - Rada Miejska wyraziła zgodę na zagospodarowanie na cele muzealne dwóch sal, na 2. piętrze w zachodnim skrzydle Ratusza Staromiejskiego. Powstał plan budowy osobnego gmachu

(niezrealizowany)

1903 - Muzeum było czynne w niedziele od 11.00-13.00 (wstęp bezpłatny), a w dni powszednie, po zgłoszeniu się u dozorczy, kasztelana Ratusza, od 12.00-15.00 (koszt wstępu: 0,5 marki za osobę; 0,75 marki za dwie osoby, 1 marę za trzy osoby i po 10 fenigów za każdą dodatkową osobę). Grupy młodzieży po zgłoszeniu się do Rady Miejskiej miały wstęp bezpłatny)

1904 - Zbiór numizmatyczny uporządkowano i skatalogowano w Królewskim Gabinetie Numizmatycznym w Berlinie. Przeprowadzono zbiórkę na zakup cennych toruńskich monet. Zachował się opis w przewodniku po Toruniu.

1907 - Powstaje przewodnik po zbiorach numizmatycznych opracowany przez A. Semraua

1909 - A.Semrau prowadził pertraktacje z archeologiem z Królewca Emilem Hollackiem w sprawie badań wykopaliskowych w pow. chełmińskim nie zostały zrealizowane

1913 - opis muzeum z przewodnika z przewodnika po Toruniu 1913 roku

1917 - powstaje pierwszy przewodnik po zbiorach Muzeum pt.: Führer durch das Städtische Museum autorstwa A. Semraua.

Muzeum było czynne w niedziele bezpłatnie 11.00-13.00 w dni powszednie (oprócz poniedziałków) opłata za wstęp wynosiła 50 fenigów

/ 150 lat Muzeum Okręgowego w Toruniu 1861-2011. Katalog wystawy, red. A. Ziemiańska, Toruń 2011 (kalendarium i kronika muzeum 1861-2011 oprac. A. Kroplewska -Gajewska)

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Zbiory

W 1868 roku Theodor Koerner - burmistrz i Joseph - syndyk miejski zinwentaryzowali zbiory numizmatyczne: 776 monet (138 rzymskich i 240 brakteatów - wiadomo, że spis nie objął wszystkich

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Dary członków i sympatyków Coppernicus Verein für Wissenschaft und Kunst zu Thorn,
dary i depozyty :
mieszkańców Torunia, cechów rzemieślniczych

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Wystawy czasowe

1880 - zabytki archeologiczne wzięły udział w wystawie Towarzystwa Antropologicznego w Berlinie (46 obiektów)

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

A. Semrau, Führer durch das Städtische Museum, Thorn 1917

http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=5561&from=&dirids=1&ver_id=&lp=3&Ql=

A. Semrau, Führer durch die Munzsammlung : mit drei Abbildungstafel, Berlin 1907

<http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=87134&from=pubindex&dirids=121&lp=32>

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1877 - muzeum odwiedził Jan Matejko z rodziną

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- Status Copernicus Verein für Wissenschaft und Kunst zu Thorn : 1854 r.:
http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=39987&from=&dirids=1&ver_id=&lp=3&QI=2DA13DAB2EEFB4B22133477C1F365DC7-16
- A. Semrau, Führer durch das Städtische Museum, Thorn 1917
http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=5561&from=&dirids=1&ver_id=&lp=3&QI=
- Łęga, Władysław, ks. , Muzea Pomorskie, Ziemia, nr.16, 1926 s. 228-232
http://ziemia.pttk.pl/Ziemia/Ziemia_NR_16_1926.pdf
- H. Załęska, Muzeum Pomorskie w Toruniu. Jego historia i działalność (1861–1951), Toruń 1952
- H. Załęska, Stulecie zbiorów muzealnych w Toruniu, „Rocznik Muzeum w Toruniu” t. I, z. 1, 1962
- T. Zakrzewski, Nieznany opis Torunia w krakowskim „Czasie” z 1853 r., „Rocznik Toruński 19” 1990, s. 207
-
- 150 lat Muzeum Okręgowego w Toruniu 1861-2011. Katalog wystawy, red. A. Ziembewska, Toruń 2011 (kalendarium i kronika muzeum 1861-2011 oprac. A.Kroplewska -Gajewska)
- Księga pamiątkowa 150-lecia Muzeum Okręgowego w Toruniu. 1861–2011, red. Krzysztof Mikulski, Emanuel Okoń, Toruń 2011
- Aleksandra Mierzejewska, Dzieje Muzeum Okręgowego w Toruniu 1861-2011, [w:] Muzealnictwo nr 52, 2011, s.152-164
http://old.nimoz.pl/upload/wydawnictwa/Muzealnictwo/muzealnictwo52/Muzealnictwo_52_18.pdf
-

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

APT, Muzea w Toruniu – zbiór szczątków zespołu z lat 1901–1948, Muzeum Ziemi Pomorskiej w Toruniu, 1921– –1925 (Sprawa utworzenia Muzeum Ziemi Pomorskiej/protokoły, korespondencja, umowy, 331/I sygn. 6.

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

--

Ciekawe cytaty

--

UWAGI:

w trakcie opracowania

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Anna Kornelia Jędrzejewska

Data sporządzenia karty:

31.12.2018

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

-

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	

PRAWA	
-------	--